Міністерство освіти і науки України Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» Факультет інформатики та обчислювальної техніки Кафедра обчислювальної техніки

Лабораторна робота 2 «Програмування потоків»

з дисципліни

«Програмне забезпечення високопродуктивних комп'ютерних систем»

Виконав студент групи IM-13 Кравчук Ілля Володимирович Перевірив: доц. Корочкін О. В.

Завдання

Розробити паралельний алгоритм для рішення математичної задачі, яка буде виконуватися на комп'ютерній системі з чотирма процесорами та двома пристроями вводу-виводу. Описати алгоритм кожного потоку виконання програми з визначенням критичних ділянок і точок синхронізації. Розробити структурну схему взаємодії задач, де використовуються всі вказані засоби взаємодії процесів. Розробити паралельну програму на мові Java, використовуючи семафори для організації взаємодії потоків. Провести налагодження програми та перевірити правильність результатів обчислень.

Варіант 6

A = (R*MC)*MD*p + (B*Z)*E*d

Введення – виведення даних

- 1: MC, E.
- 2: MD, d.
- 3: A, B, p.
- 4: R, Z.

Етап 1. Побудова паралельного математичного алгоритму.

- 1) $X_H = R * MC_H;$ CP: R;
- 2) ai = (BH*ZH);
- 3) a = a + ai; CP: a; 4) F_H = X * MD_H; CP: X;
- 5) Ан= Fн * p + a * Eн * d; CP: p, a, d копії;

Захисту потребує СР скаляр "a" при перезаписі і копіюванні та СР скаляри "d" і "p" при копіюванні.

Етап 2. Розробка алгоритмів потоків.

Т1 Точки синхронізації

- 1. Введення МС, Е.
- 2. <u>Сигнал</u> задачам Т2, Т3, Т4 про введення МС, Е. -- S₂₋₁, S₃₋₁, S₄₋₁
- 3. *Чекати* на введення даних в задачах Т2, Т3, Т4 -- W₂₋₁, W₃₋₁, W₄₋₁
- 4. Обчислення 1: Xн = R * MCн
- 5. Обчислення 2: $a1 = (B_H * Z_H);$

```
6. Обчислення 3: a = a + a1
                                                                             -- КД1
 7. Сигнал задачам Т2, Т3, Т4 про завершення обчислення 3
                                                                           -- S<sub>2-2</sub>, S<sub>3-2</sub>, S<sub>4-2</sub>
 8. Чекати завершення обчислення 3 в задачах Т2, Т3, Т4
                                                                            -- W<sub>2-2</sub>, W<sub>3-2</sub>, W<sub>4-2</sub>
 9. Обчислення 4: F<sub>H</sub> = X * MD<sub>H</sub>
 10. Копіювання p1 = p
                                                                           -- КД2
 11. Копіювання a1 = a
                                                                           -- КДЗ
                                                                           -- КД4
 12. Копіювання d1 = d
 13. Обчислення 5: Ан= Fн * p1 + a1 * Eн * d1
 14. Сигнал задачі Т3 про завершення обчислення 5
                                                                             -- S_{3-3}
T2
                                                                    Точки синхронізації
 1. Введення MD, d
 2. Сигнал задачам Т1, Т3, Т4 про введення MD, d
                                                                           -- S_{1-1}, S_{3-1}, S_{4-1}
 3. Чекати на введення даних в задачах Т1, Т3, Т4
                                                                           -- W<sub>1-1</sub>, W<sub>3-1</sub>, W<sub>4-1</sub>
 4. Обчислення 1: Xн = R * MCн
 5. Обчислення 2: a2 = (B_H * Z_H);
 6. Обчислення 3: a = a + a2
                                                                           -- КД1
 7. Сигнал задачам Т1, Т3, Т4 про завершення обчислення 3
                                                                           -- S_{1-2}, S_{3-2}, S_{4-2}
 8. Чекати завершення обчислення 3 в задачах Т1, Т3, Т4
                                                                           -- W<sub>1-2</sub>, W<sub>3-2</sub>, W<sub>4-2</sub>
 9. Обчислення 4: F<sub>H</sub> = X * MD<sub>H</sub>
 10. Копіювання р2 = р
                                                                           -- КД2
                                                                           -- КДЗ
 11. Копіювання a2 = a
 12. Копіювання d2 = d
                                                                           -- КД4
 13. Обчислення 5: Ан= Fн * p2 + a2 * Eн * d2
 14. Сигнал задачі Т3 про завершення обчислення 5
                                                                           -- S_{3-3}
T3
                                                                    Точки синхронізації
 1. Введення А, В, р.
 2. Сигнал задачам Т1, Т2, Т4 про введення А, В, р.
                                                                           -- S_{1-1}, S_{2-1}, S_{4-1}
 3. Чекати на введення даних в задачах Т1, Т2, Т4
                                                                           -- W<sub>1-1</sub>, W<sub>2-1</sub>, W<sub>4-1</sub>
 4. Обчислення 1: Xн = R * MCн
 5. Обчислення 2: a3 = (Bh*Zh);
 6. Обчислення 3: a = a + a3
                                                                           -- КД1
 7. Сигнал задачам Т1, Т2, Т4 про завершення обчислення 3 -- S<sub>1-2</sub>, S<sub>2-2</sub>, S<sub>4-2</sub>
 8. Чекати завершення обчислення 3 в задачах Т1, Т2, Т4
                                                                           -- W<sub>1-2</sub>, W<sub>2-2</sub>, W<sub>4-2</sub>
 9. Обчислення 4: F<sub>H</sub> = X * MD<sub>H</sub>
 10. Копіювання р3 = р
                                                                           -- КД2
 11. Копіювання a3 = a
                                                                           -- КДЗ
 12. Копіювання d3 = d
                                                                           -- КД4
 13. Обчислення 5: Ан= Fн * p3 + a3 * Eн * d3
 14. Чекати завершення обчислення 5 в задачах Т1, Т2, Т4
                                                                           -- W<sub>1-3</sub>, W<sub>2-3</sub>, W<sub>4-3</sub>
 15. Виведення результату А
T4
                                                                    Точки синхронізації
 1. Введення R, Z.
 2. Сигнал задачам Т1, Т2, Т3 про введення R, Z.
                                                                           -- S_{1-1}, S_{2-1}, S_{3-1}
```

```
3. Чекати на введення даних в задачах Т1, Т2, Т3
                                                                             -- W<sub>1-1</sub>, W<sub>2-1</sub>, W<sub>3-1</sub>
4. Обчислення 1: X<sub>H</sub> = R * MC<sub>H</sub>
5. Обчислення 2: a4 = (B_H * Z_H);
6. Обчислення 3: a = a + a4
                                                                             -- КД1
7. Сигнал задачам Т1, Т2, Т3 про завершення обчислення 3
                                                                             -- S_{1-2}, S_{2-2}, S_{3-2}
8. Чекати завершення обчислення 3 в задачах Т1, Т2, Т3
                                                                             -- W<sub>1-2</sub>, W<sub>2-2</sub>, W<sub>3-2</sub>
9. Обчислення 4: F<sub>H</sub> = X * MD<sub>H</sub>
10. Копіювання р4 = р
                                                                             -- КД2
11. Копіювання a4 = a
                                                                             -- КДЗ
                                                                             -- КД4
12. Копіювання d4 = d
13. Обчислення 5: Ан= Fн * p4 + a4 * Eн * d4
14. Сигнал задачі ТЗ про завершення обчислення 5
                                                                             -- S<sub>3-3</sub>
```

Етап 3. Розробка схеми взаємодії задач.

При створенні структурної схеми взаємодії задач(Рис.1), були враховані різні методи синхронізації, які доступні в мові Java, такі як використання семафорів, критичних секцій, атомік-змінних і бар'єрів. Кожна задача має чотири критичні ділянки (КД), і кожна з них обробляється за допомогою таких засобів: КД1 використовує атомік-змінну, КД2 - семафори, КД3 - критичну секцію, а КД4 - семафори.

- S1, S2, S3, S4 семафори для сигналів про завершення обчислення 3.
- S6 семафор для захисту КД2 (копіювання спільного ресурсу).
- S7 семафор для захисту КД4 (копіювання спільного ресурсу).
- S5 семафор для сигналів до Т3 про завершення задачами обчислення 5.
- В1 бар'єр для синхронізації введення даних з потоків Т1, Т2, Т3, Т4.
- а атомік-змінна для захисту КД1 (перезапис спільного ресурсу).
- CS1 критична секція для захисту КД3 (копіювання спільного ресурсу).

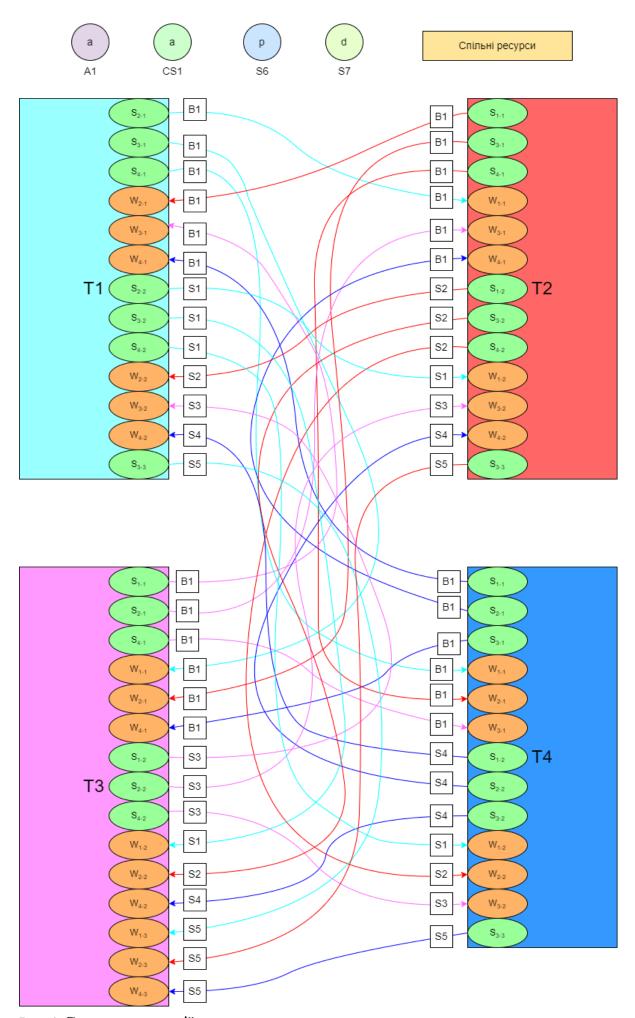

Рис.1 Схеми взаємодії задач

Етап 4. Розроблення програми.

На етапі 2 були розроблені алгоритми, а на етапі 3 була створена структурна схема взаємодії завдань. На їх основі було створено програму на мові Java. Ця програма складається з головного класу Lab2, класу Data для зберігання загальних змінних та статичних методів для роботи з векторами і матрицями, а також класів T1, T2, T3, T4 для відповідних потоків.

Lab2.java

```
public class Lab2 {
    public static void main(String[] args) {
        long startTime = System.nanoTime();
         T1 t1 = new T1(data);
         T3 t3 = new T3(data);
         T4 t4 = new T4 (data);
         } catch (InterruptedException e) {
         long endTime = System.nanoTime();
         double totalTime = (endTime - startTime) / 1_000_00.0;
System.out.printf("Час виконання програми: %.1f мілісекунд\n",
totalTime);
```

Data.java

```
import java.util.concurrent.CyclicBarrier;
import java.util.concurrent.Semaphore;
import java.util.concurrent.atomic.AtomicInteger;

public class Data {
    public int N = 24;
    public int P = 4;
    public int H = N / P;
    public int d;
    public int p;
```

```
Semaphore S6 = new Semaphore(1);
    Semaphore S7 = new Semaphore(1);
    CyclicBarrier B1 = new CyclicBarrier(4);
    public AtomicInteger a = new AtomicInteger(0);
    private final Object CS1 = new Object();
            return this.a.intValue();
        int[] filledVector = new int[vector.length];
            filledVector[i] = 1;
        return filledVector;
endIndex) {
        int rows = matrix.length;
        if (rows == 0 || startIndex < 0 || endIndex <= startIndex || endIndex >
matrix[0].length) {
            throw new IllegalArgumentException ("Invalid submatrix indices");
            throw new IllegalArgumentException("Invalid submatrix column
                throw new IllegalArgumentException("Invalid row length for
```

```
System.arraycopy(matrix[i], startIndex, submatrix[i], 0, cols);
return submatrix;
    throw new IllegalArgumentException("Invalid subvector indices");
    throw new IllegalArgumentException("Invalid subvector range");
System.arraycopy(vector, startIndex, subvector, 0, size);
return subvector;
return result;
```

T1.java

```
import java.util.concurrent.BrokenBarrierException;

class T1 extends Thread {
   private Data data;
   final int id = 1;
   private int al;
   private int d1;
   private int p1;
```

```
System.out.println("T1 is started");
   data.MC =data.initializeVectorWithOnes(data.MC);
   data.E = data.initializeVectorWithOnes(data.E);
   data.B1.await();
    int [][] MCh = Data.subMatrix(data.MC, indexStart, indexEnd);
   data.a.updateAndGet(current -> current + a1); // atomik-
   data.S3.acquire();
   data.S4.acquire();
   int []Eh = Data.subVector(data.E,indexStart, indexEnd);
   data.S6.acquire();
   data.S6.release();
   a1 = data.copy a CS1();
   data.S7.acquire();
```

T2.java

```
import java.util.concurrent.BrokenBarrierException;
public class T2 extends Thread {
            data.MD = data.initializeVectorWithOnes(data.MD);
            int [][] MCh = Data.subMatrix(data.MC, indexStart, indexEnd);
            int []Xh = Data.vectorMatrixMultiplication(data.R, MCh);
                data.X[i] += Xh[i - indexStart];
            int []Bh = Data.subVector(data.B, indexStart, indexEnd);
            int []Zh = Data.subVector(data.Z,indexStart, indexEnd);
            a2 = data.scalarProduct(Bh, Zh);
            data.a.updateAndGet(current -> current + a2); // atomik-
            data.S2.release(3); // семафор S1 // очікування на завершення обчислень а з T1, T3, T4
```

```
data.S1.acquire();
   data.S3.acquire();
   data.S4.acquire();
   data.S6.acquire();
   data.S6.release();
   a2 = data.copy a CS1();
   data.S7.acquire();
   data.S7.release();
   data.S5.release();
} catch (InterruptedException | BrokenBarrierException e) {
   throw new RuntimeException(e);
```

T3.java

```
import java.util.Arrays;
import java.util.concurrent.BrokenBarrierException;

public class T3 extends Thread {
    private Data data;
    final int id = 3;

    private int a3;

    private int d3;
    private int p3;
    public T3(Data d) {
        data = d;
    }

    @Override
    public void run() {
        System.out.println("T3 is started");
        trv {
```

```
data.B = data.initializeVectorWithOnes(data.B);
data.p = data.initializeVariableToOne(data.p);
data.B1.await();
int indexStart = (id - 1) * data.H;
int [][] MCh = Data.subMatrix(data.MC, indexStart, indexEnd);
   data.X[i] += Xh[i - indexStart];
data.a.updateAndGet(current -> current + a3); // atomik-
data.S4.acquire();
int []Eh = Data.subVector(data.E,indexStart, indexEnd);
data.S6.acquire();
data.S6.release();
a3 = data.copy a CS1();
data.S7.acquire();
data.S7.release();
System.out.println(Arrays.toString(data.A));
```

```
} catch (InterruptedException | BrokenBarrierException e) {
        throw new RuntimeException(e);
} finally {
        System.out.println("T3 is finished");
}
}
```

T4.java

```
public class T4 extends Thread {
             int []Bh = Data.subVector(data.B, indexStart, indexEnd);
             int []Zh = Data.subVector(data.Z,indexStart, indexEnd);
            a4 = data.scalarProduct(Bh, Zh);
            data.a.updateAndGet(current -> current + a4); // atomik-
            data.S1.acquire();
data.S2.acquire();
data.S3.acquire();
```

```
int []Eh = Data.subVector(data.E,indexStart, indexEnd);

// копіювання p4 = p --KД2 семафор S6
data.S6.acquire();
p4 = data.p;
data.S6.release();

// копіювання a4 = a --KД3 критична секція CS1
a4 = data.copy_a_CS1();

// копіювання d4 = d --КД4 семафор S7
data.S7.acquire();
d4 = data.d;
data.S7.release();

//Oбчислення 5 : Aн= FH * p + a * EH * d
int minLen = Math.min(Fh.length, Eh.length);
int[] Ah = new int[minLen];

for (int i = 0; i < minLen; i++) {
        Ah[i] = Fh[i] * p4 + a4 * Eh[i] * d4;
}

for (int i = indexStart; i < indexEnd; i++) {
        data.A[i] += Ah[i - indexStart];
}
// Сигнал про завершення обчислення A семафор S5
data.S5.release();
} catch (InterruptedException | BrokenBarrierException e) {
        throw new RuntimeException(e);
} finally {
        System.out.println("T4 is finished");
}
}
```

Скріншот виконання програми при N = 24 (Рис.2).

```
T1 is started
T4 is started
T2 is started
T3 is started
T3 is started
T1 is finished
T1 is finished
T4 is finished
T5 is finished
T6 is finished
T7 is finished
T8 is finished
T9 is finished
```

Рис.2 Скріншот виконання програми

Тестування програми

В ноутбуці ϵ 14 ядер і 20 логічних процесорів(Рис.3).

Використа	ння Шв	идкість	Базова швидкість:	2,30 ГГц
3%	1,33 ГГц		Сокети:	1
			Ядра:	14
Процеси	Потоки	Дескриптори	Логічних процесорів:	20
311	5204	157098	Віртуалізація:	Увімкнуто
Час роботи 0:10:24:29			Кеш 1 рівня:	1,2 MB
			Кеш 2 рівня:	11,5 MB
			Кеш 3 рівня:	24,0 Mb

Рис.3 Характеристики процесора

N = 2500.

Час на одному ядрі 3,02 с.(Рис.4)

```
T1 is started
T2 is started
T4 is started
T3 is started
T2 is finished
T4 is finished
T1 is finished
[6252500, 6252500, 6252500, 625250
T3 is finished
Час виконання програми: 3015,2 мілісекунд
Process finished with exit code 0
```

Рис.4 Час виконання програми на одному ядрі.

Час на чотирьох ядрах 1,47 с. (Рис.5)

```
T1 is started
T3 is started
T4 is started
T2 is started
T1 is finished
T1 is finished
T4 is finished
[6252500, 6252500, 6252500, 6252500, 6252500
T3 is finished
Час виконання програми: 1468,6 мілісекунд
Process finished with exit code 0
```

Рис.5 Час виконання на чотирьох ядрах

 $K\pi = 3,02/1,47 = 2,05$

Висновок

- 1.Для створення багатопотокової програми використовувався клас Thread у мові Java, що дозволяє керувати потоками програми.
- 2. Розроблено паралельний математичний алгоритм, який розділяє математичний вираз на підзадачі для виконання в паралельній системі. У цьому алгоритмі спільними ресурсами є: R, X, p, a, d.
- 3. Розроблено алгоритм для кожного потоку, у якому визначено точки синхронізації. Ці точки включають синхронізацію введення даних, виконання обчислення і виведення результату. Крім того, визначено чотири завдання взаємного виключення, пов'язані з перезаписом або копіюванням спільних ресурсів.
- 4.Побудовано структурну схему взаємодії алгоритмів, для якої обрано такі засоби синхронізації:
- -Семафори для відправлення та отримання сигналів про завершення обчислення, контролю копіювання спільних ресурсів та синхронізації виведення результату.
- -Бар'єр для синхронізації введення даних.
- -Атомік-змінну для забезпечення атомарності операцій перезапису.
- -Критичну секцію для безпечного копіювання спільного ресурсу.

5. Проведено тестування, під час якого була підтверджена ефективність багатопотокової програми з коефіцієнтом прискорення 2,05.					